

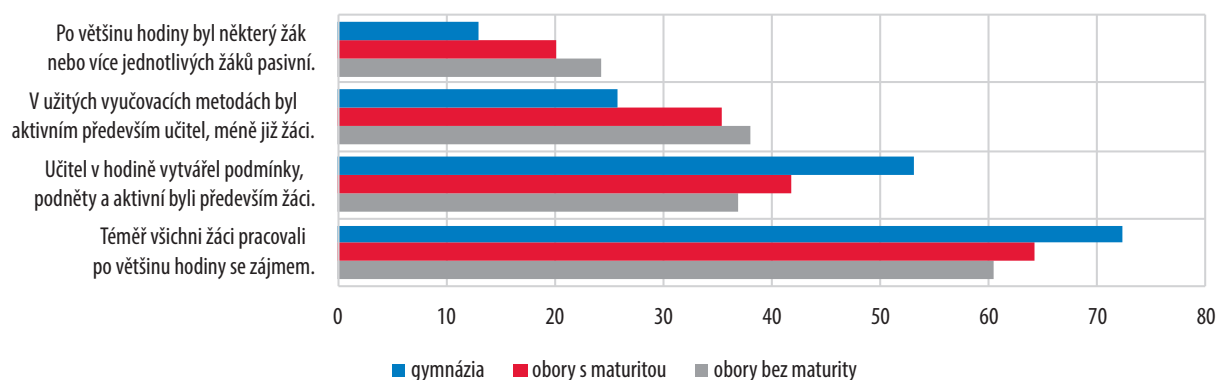
Výskyt a účelnost organizačních forem – podíl hodin podle oborů (v %)

	Výrazný nebo dominantní výskyt			Neúčelné využití		
	Gymnázia	Obory s maturitou	Obory bez maturity	Gymnázia	Obory s maturitou	Obory bez maturity
Frontální výuka	75,6	81,3	85,9	6,7	12,1	12,7
Skupinová výuka	16,6	9,1	8,9	2,1	6,8	9,0
Práce ve dvojici	19,0	10,4	6,7	1,8	5,0	9,2
Samostatná práce žáků	48,1	42,1	39,0	2,5	3,6	5,4

Uvedené využívání vyučovacích metod a organizačních forem koresponduje s údaji o aktivitě žáků a učitelů ve výuce. Rozdíly nejsou dány specifickou skladbou vzdělávacího obsahu. Naopak ve výuce stejných předmětů jsou rozdíly mezi výukou v oborech bez maturity, s maturitou a na gymnáziích často ještě evidentnější. Ať už se jedná o výuku anglického jazyka, matematiky, českého jazyka, ale i odborných předmětů, vždy je výuka v oboru bez maturity především o aktivitě učitele a jen částečně o aktivitě žáka. Že jedním z důsledků této výuky je nižší zájem žáků o výuku, je zcela očekávané, včetně vyššího výskytu žáků, kteří se do výuky nezapojují. Důsledek v podobě velmi nízké efektivity a často i nerozvíjení znalostí a dovedností, kterých nabylí na základní škole, je z uvedených údajů jasně plynoucí.

Graf 55

Aktivita žáků a učitele ve vyučovací hodině – podíl hodin podle oborů (v %)

Detailnější sledování některých metod, resp. jejich prvků ještě zvýrazňuje odlišnosti ve výuce v jednotlivých skupinách oborů. Ani hodnoty v hodinách na gymnáziích nejsou na dostatečné úrovni, ale je zřetelně vidět, že výuka cizího jazyka v oborech vzdělávání bez maturity neumožňuje dostatečný rozvoj komunikačních dovedností, přestože průměrné počty ve třídách v těchto oborech jsou oproti ostatním dvěma skupinám nižší. Naopak výuka matematiky a výuka odborných předmětů je zřejmě více o komunikaci, ovšem bez hlubšího rozvoje obsahu, ve kterém by se komunikace opírala o účelné využití chyby pro učení, o vytváření nových poznatků „objevováním“ či na základě dosavadních znalostí, o tvořivost žáků. I z tohoto detailnějšího pohledu je zřetelné, že efektivita výuky vzhledem k procesu učení žáků nedosahuje obecně ve středních školách vysokých hodnot, ale v oborech středního odborného vzdělávání bez maturity je velmi nízká a plně koresponduje s dosahovanými výsledky.